

Szerkesztőség kiadóhivatal és nyomda: Bulev Regele Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. — Sürögnyiro: Közlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 840. félévre 420. negyedévre 210. havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lejeltöbb. —: Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. —: (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa szerint. —:

49-ik évfolyam, 96. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Péntek, 1933. április 28

Maniu lemondását befejezett ténynek tekintik

A lemondás nem idéz elő kormányváltást -- Maniu Gyula levele Vaida miniszterelnökhöz -- Csupán pártelnöki válságról lehet szó

Maniu és Mihalache döntő tanácskozásai Brassóban

Bucurestiből jelentik: Azoknak az erélyes cáfolatoknak az eredményeképpen, amelyek a napokban jelentek meg, elcsendesedtek azok a lapcsatározások, amelyek Maniu állítólagos lemondása körül folytak. A Curentul című fővárosi lap ennek ellenére változatlanul fenntartja az értesülését, hogy

Maniu nem tér vissza a párt élére

és hogy csupán formális okokból választotta a visszavonulásnak azt a módját, hogy szabadságon maradjon. Ez a szabadság azonban addig tarthat, ameddig ő akarja. A lap azt írja, hogy Maniu a mai konstelláció mellett nem akarja a pártot vezetni és erre a jövőben sem lesz hajlandó. A Curentul szerint, Maniu levelet írt a nemzeti-parasztpárt két alelnökéhez és ebben hosszasan megindokolja, hogy miért mond le a pártvezetéséről, egyben azonban leszögezi, hogy továbbra is hű katonája marad a pártnak, amely az utóbbi időben nem igen tette magáévá az ő ideológiáját, ezért azonban nem a párt, hanem a vezetőség a felelős.

A lemondás következtében beállott helyzettel máris foglalkoznak a nemzeti-parasztpárt vidéki tagozatai és a többségben az a vélemény alakult ki, hogy a párt vezetését

Vaida miniszterelnöknek kell átvenni, anélkül is inkább, mert jelenleg minden tekintetben az ő felfogása érvényesül.

A Dimineata mai számában a lap cluji tudósítója arról ad hírt, hogy

a pártelnöki tisztségről való lemondásáról Maniu levélben értesítette Vaida miniszterelnököt.

Ezt a levelet Reichiteanu és Cornel Bănanu képviselők adták át a miniszterelnöknek. A levélben Maniu állítólag annak a nézetének ad kifejezést, hogy az utóbbi időben bekövetkezett kormányzati események lényeges eltérést mutatnak a nemzeti-parasztpárt alapvető programjaitól. Arra való tekintettel, hogy ezektől a pontoktól ő nem hajlandó eltérni, benyújtja a pártelnöki tisztségről való lemondását. Az állítólagos levélben Maniu végül arra kéri a miniszterelnököt, hogy lemondását ne tárgyalják a párt végrehajtóbizottságában, hanem enélkül ejtsék meg az új elnökválasztást. Ugyancsak a Dimineata írja, hogy Mihalache és Popovici Mihály Szovátán felekesik Maniu Gyulát, ahol elégedetlenségének okai felől érdeklődnek.

Maniut nem lehet rábírní arra, hogy megváltoztassa álláspontját

Későbbi jelentések szerint Maniu Gyula lemondásáról elterjedt híreket ugyilátszik még sem lehetett elintézni hosszú cáfolatokkal és kategorikus kijelentésekkel. Erre vall legalább is az, hogy a Lupta, amely közel áll a kormányhoz és a nemzeti-parasztpárthoz, mai számában újból foglalkozik ezzel a problémával és nyíltan bevallja, hogy Maniu tényleg levelet intézett Vaida miniszterelnökhöz, mint a párt jelenlegi vezéréhez és tudomására hozta lemondását elnöki tisztségéről. Vaidát természetesen érzékenyen érintette Maniunak ez a közlése és átadta a levelet Mihalachenak, akit megkért, hogy kövessen el minden lehetőt, hogy Maniut elhatározása megmástitására bírja. Vaida miniszterelnök szerint Maniunak nem szabad pártja éléről visszavonulni, mert a párt teljes bizalommal viseltetik iránta. Ha a koronával támadt nézeteltérése következtében Maniu januárban le is mondott a miniszterelnökségről, pártjának helyzetét és belső életét ez nem érinthette. Maniu azonban közismerten intranzigens ember, aki elhatározásához komoly megfontolás és tételődés után jutott, azonban ahhoz erősen ragaszkodik és nem lesz könnyű eltéríteni meggyőződésétől.

Bizonyos, hogy minden kísérlet meg fog történni, de nagyon kétséges, hogy azok eredményre vezetnek. Azzal a kérdéssel szemben, hogy Maniunak az elnökségről való lemondása magával fogja-e venni a kormány visszalépését is, a Lupta határozottan nemmel felel. Nemcsak azért, mert Maniu lemondása semmiesetre sem jelentené azt, hogy pártot bont — erre sohasem lesz képes — hanem azért sem, mert a kormány meghatalmazása is Maniu bevonásával történt.

Nem idéz elő kormányváltást Maniu távozása a nemzeti-parasztpárt éléről

A nemzeti-parasztpárt vezetőségi tagjainak is az a véleménye, hogyha Maniut nem sikerül elhatározásának megmástitására bírni, a párt akkor is kormányon marad, feladatának és programjának megvalósítása céljából. De tennie kell ezt az ország érdekében is, mert egy kormányváltás olyan rázkódtatásnak tenné ki az országot, amire a gazdasági nyugalom és a pénzügyi szanalás mai korszakában nincsen szükség, illetve annál károsan befolyásolná azt a gyógyulási folyamatot, amelyet a nemzeti-parasztpárt 11 hónapi kormányzása megindított. Külpolitikai szempontból sem volna előnyös, hogy változás álljon be.

Titulescunak csendben és nyugalomban kell végeznie rendkívüli fontosságú munkáját

és ehhez maga mögött hátrédként kell éreznie az ország leghatalmasabb és legfegyelmesebb pártját. A nemzeti-parasztpárt vezetősége, Maniu Gyula legbensőbb hűvei tisztában vannak azzal, hogy

a kormánynak helyén kell maradnia minden áldozatok ellenére.

amit ez a pártra nézve jelent. Maniu pártelnöki lemondásából nem lehet arra következtetni, hogy a párt programjának megvalósítását befolyásolni kívánja, sőt ellenkezőleg azt kívánja, hogy minden személyre való tekintettel függetlenül haladjon a párt a maga útján. A Lupta azzal végzi nagy feltűnést keltő

cikkét, hogy nincsen szó kormányválságról, hanem csupán pártelnöki válságról. Ez is eléggé komoly és fájdalmas is, különösen Maniu személyére való tekintettel, azonban ez a válság nem fogja megrendíteni a pártot, amely egységgel, fegyelmel, szolidaritással továbbra is támogatja a Vaida-kormányt.

Maniu Gyula egyébként ma délután Brassóba utazott, hogy Mihalacheval találkozzék. Ez a találkozás döntő jelentőségűnek ígérkezik a felmerült problémára vonatkozólag.

Az Adeverul Maniu lemondásával kapcsolatosan megállapítja, hogy az egész ügyet a legteljesebb bizonytalanság jellemzi. Nem lehet tudni, mi az oka Maniu elhatározásának és hogy hova akar vezetni lépésével? Vissza akar-e végleg vonulni, vagy új politikai akciót szándékozik kezdeményezni? Nem lehet látni, hova fejlődnek a dolgok. Csak annyi tény, hogy a nemzeti-parasztpártban napok óta állandó tanácskozások folynak és még nem jutott dűlőre az elnöki kérdés.

Maniu távolmaradása Lugojeanu esküvőjéről

Politikai körökben élénken kommentálják egyébként, hogy Maniu Gyula nem jelent meg az iparügyi miniszter esküvőjén, bár Lugojeanu a nemzeti-parasztpárt vezérének legodaadóbb hűvei közé tartozik. Maniu, aki még a husvétünnep előtt Szovátára utazott, hogy ott gyógykezeltesse magát, egészségügyi okokra való hivatkozással, kimentette magát Lugojeanunál. A beavatottak azonban tudják, hogy a volt miniszterelnök távolmaradásának kizárólag politikai okai vannak.

A bucaresti-i lapok szerint a két nemzeti-parasztpárti vezető politikus közötti ellentét egyre precízebb megfogalmazást nyer. Maniu egyrészt nem ért egyet a jelenlegi kormány direktíváival, másrészt nem veszi jó néven, hogy Vaida nem volt hajlandó a Maniu által megszabott politikai irányvonalat követni s a konverziós törvény elkészítésénél adott utasításait végrehajtani. Másrészt pedig a nemzeti-parasztpárt nagy többsége ragaszkodik ahhoz, hogy Maniu maradjon a pártvezér, de nem osztja Maniunak azt a nézetét, hogy a Vaidakormánynak ellenzékbe kell vonulnia.

Elhatározták az ostromállapot megszüntetését

Ma este Mironescu belügyminiszter lakásán, Vaida miniszterelnök, Samsonoviciu hadügyminiszter, Popoviciu Mihály igazságügyminiszter és Calinescu belügyi alminiszter részvételével értekezlet folyt az ország közrendjének biztosítására irányuló intézkedések megállapítása végett. Május elseje megünneplésével kapcsolatosan bizonyos óvintézkedések történtek, amelyek a munkásság ünnepe biztositják a rendet. Elsősorban vonatkoznak ezek az intézkedések azokra a területekre, ahol az ostromállapot érvényben van. Az ostromállapottal kapcsolatosan Costache szenátusi elnök iasi-i beszédében kijelentette, hogy a husvétünnep előtti minisztertanácson, amelyen ő is részt vett, elvben elhatározták az ostromállapot megszüntetését és ez azonnal meg is történik, mihelyt a körülmények megengedik.

Orosz-japán háboru előtt

Japán egyezkedési tárgyalásokat kezdett Kinával

Kiéleződött a japán—orosz konfliktus --- Japán békefeltételei --- Csapat-összevonások az orosz határ mentén

Londonból jelentik: A Tokióból és Pekingből érkező jelentésekből megállapítható, hogy a Japán és Kína közötti feszültség jelentős mértékben engedett és már a legközelebbi napokban fegyverszüneti tárgyalások kezdődnek meg a kínai és a japán hadsereg között. A helyzetnek ezt a változását az a körülmény okozta, hogy

a japán—orosz konfliktus rendkívül módon kiéleződött és komolyan attól lehet tartani, hogy Oroszország meg Japán között háborúra kerül a sor.

Mandzsúria északi területén a japán hadvezetőség nagyobb csapatkontingenst vont össze és nagymennyiségű municiót irányított a határ felé. Az orosz határ mentén szintén nagyobb csapatösszevonások történtek.

A japán hadvezetőség azért kíván a kínai hadseregnarancsnoksággal fegyverszünetet kötni, hogy teljes erővel észak felé fordulhasson, ha a szovjettel szemben támadó lépést kell kezdenie. A helyzet rendkívül súlyos.

A Daily Express jelentése szerint a távolkeleti helyzet váratlan fordulat előtt áll, amennyiben kilátás van arra, hogy Kína és Japán a legrövidebb időn belül békét kötnek. Japán békefeltételei eszerint a következők:

Északkína elismeri Mandzsúria önállóságát. Kína és Japán határa a Nagy Fal lenne, a

melynek mindkét oldalán 190—190 kilométeres semleges zónát állítanak fel. Leszerelik a kínai banditákat és irreguláris csapatokat, Kína pedig kereskedelmi szerződést köt Mandzsúriával, viszont Japán szükség esetén megvédi az északkínai kikötőket. A lap szerint erre a sürgős békekötésre azért van szükség, hogy Japán szabad kezet kapjon a Szovjetunióval szemben.

Nankingből jelentik: Japán kínai nagykövete visszatért Nankingba, ahol hosszasan tárgyalt a kínai külügyminiszterrel. Tokióból való elutazásakor a nagykövet kijelentette, hogy megbízása van Kinával a legkomolyabban tárgyalni a békéről s a béke létre is jön, ha Kína elfogadja a már ismert békefeltételeket.

Nagyszabású puccs-tervet leplezett le

Hatvankét letartóztatás történt — Izgalmas hangulat az osztrák fővárosban a bécsi rendőrség

A puccsisták meg akarták buktatni az osztrák kormányt

Bécsből jelentik éjjel két órakor: Kommunista puccs-szervezetet sikerült lelepleznie a bécsi rendőrségnek. A szervezkedés számai messze elvezettek. Eddig 62 kommunistát tartóztattak le, akik közül nagyon sok külföldi állampolgár. A kommunisták puccsot készítettek

elő, amelynek célja az volt, hogy május elsején kezükbe ragadják a hatalmat Ausztria fölött. A letartóztatott kommunistáknál házkutatást tartottak és rengeteg röpiratot találtak mindegyiknél. A röpiratokban arra vonatkozólag történtek felhívások, hogy a kommunista szervezetek minden tekintetben álljanak készen arra, hogy május elsején magukhoz ragadják a hatalmat.

Tervbevették azt, hogy ledöntik Bécs több értékes szobrát és a kancellárt az egész kormányval együtt lehengerelik utukból. A tervekbe bevonták a bécsi szociáldemokratákat is, akiknek az volt a szerepük, hogy május elsején hatalmas tüntető felvonulást rendezzenek Bécs utcáin. A rendőrség a röpiratok nyomán a szociáldemokrata párt vezetőinél és a párt több tagjánál is házkutatásokat fogatosított. Az osztrák fővárosban nagyon izgatott a hangulat, azonban a rendőrség idejekorán történt közbelépése mindent elsimit.

Szabadiábra helyezték

Genescu aradi monopolfőnököt

A vádtanács nem talált okot a további fogvatartásra — Schrod István volt aradi kereskedőt is szabadiábra helyezték

Az aradi törvényszék vádtanácsa csütörtökön tárgyalta az aradi monopolgazgatóság vezetőjének, Genescu Tódornak ismeretes bűnügyét, akinek tegnap járt le meghosszabbított vizsgálati fogsága. Senciuc dr. törvényszéki bíró elnökölt a vádtanács ülésén, a vádat Mandru ügyész képviselte. A vádlott védelmét Pop Sándor dr. aradi ügyvéd látta el, aki arra kérte a bíróságot, hogy Genescu Tódort helyezték szabadiábra. Elmondotta, hogy védenca a vizsgálat sikeres lefolytatása érdekében saját maga kérte a vizsgálati fogság elrendelését önmaga ellen. A bizonyítási eljárás befejeződött és a harminc aradi tanu közül egyetlen egy sem közölt olyan adatokat, amelyek súlyos beszámítás alá eső bűncselekmény mellett bizonyítanának. Megállapította továbbá a védő, hogy Genescu állami tisztviselő, bejelentett lakása van és szökésétől nem kell tartani.

A védő kijelentette ezután, hogy tudomására jutott, miszerint Genescu ügyében negyvenöt vidéki dohánytőzsdést is ki akarnak hallgatni. Megállapítja, hogy az aradi monopolfőnök egyáltalán nem folyt be a vidéki dohánytőzsdé-engedélyek kiadásába. Ezt az ügyet más osztály intézte. Végül konstatació még a védő, hogy Genescu Tódor huszonöt éven át kifogástalan kötelességérzettel szolgálta az államot, soha panasz nem merült fel ellene. Már ezen a jogcímen is indokolt a szabadiábra helyezése.

A vádtanács teljes egészében elfogadta Pop Sándor dr. védő érvelését és

a monopolfőnök szabadiábra helyezését rendelte el.

Mintán Mandru ügyész nem felebbezett a vádtanács intézkedése ellen, Genescu Tódor csütörtökön délután el is hagyta az aradi ügyészség fogházát.

A monopolfőnök szabadiábra helyezésének hírért közölték Tiplea vizsgálóbíróval is, aki azonnal magához kérte a bűnügy valamennyi iratát és délután háromnegyed kettőkor úgy döntött, hogy a per másik vádlottját, Schrod Istvánt is szabadiábra helyezi. Schrod István délután két órakor hagyta el az aradi törvényszék épületét.

Washingtonban megszavazták az inflációs törvényt

Anglia és az Egyesült-Államok között küszöbön áll a valutaháboru — Macdonald amerikai utjának eredménye

Washingtonból jelentik: A szenátus izgalmas vita közepette megszavazta az inflációs törvényt, amely arany- és ezüstérmék kibocsátására ad hatalmat az elnök számára. Reed szenátor beszédében a következő, feltűnést keltező kijelentéseket tette:

— Chamberlain angol pénzügyminiszter valutapolitikája Angliának a gazdasági harcra való felkészülését jelenti. Anglia és az Egyesült-Államok között a valutaháboru küszöbön áll. Ha London és Washington nem létesítenek sürgősen megállapodást, olyan gazdasági háboru tör ki, amelyre még nem volt példa.

Az amerikai sajtó Macdonald amerikai utját a következőkben összegezi: 1. mélyreható irányváltóztatás az USA eddigi külpolitikájában. 2. vámfegyverszünet a háborus adósságok konzultatív egyezménye, fegyver- és kiviteltilalom. 3. fokozatos leszerelés az eset-

Ongyilkos lett egy budapesti gyárigazgató

Leugrott az ötödik emeletről és szörnyethalt

Budapest. Megrendítő módon követett el öngyilkosságot ma este Budapesten egy közismert, általános becsülésnek örvendő nagyiparos. Kertész Miklós 56 éves gyárigazgató, a Dávid és Kertész-féle kazángyár tulajdonosa, egy ötemeletes ház legfelső emeletéről leugrott és szörnyethalt. A szerencsétlen ember már napok óta nyomott hangulatban végezte munkáját, azonban senki sem sejtette, hogy végzetes tette szánta el magát. Ma délután hosszabb bolyongás után felment a Rudolf-rakpart egyik ötemeletes házába. Midőn a legfelső emeletre ért anélkül, hogy bárki észrevette volna, keresztülvetette magát a korláton és az udvar kövezetén halálra ronc-sólódott. Bucsuvelevet nem találtak nála, azonban valószínűnek tartják, hogy súlyos idegbaja vitte a halálba. Egyes verziók szerint, a gyárigazgató a tönk szélén állott és az anyagi összeomlástól való félelem miatt határozta el magát végzetes tettere. Kertész Miklós igazgató öngyilkosságának híre a magyar fővárosban nagy részvétet keltett.

Hitlerhez csatlakoztak az Acélsisakosok

Papen Anglia németellenes bojkottjáról -- Lemondattak egy acélsisakos-vezért, mert dédapja zsidó volt -- Véresre verték Berlin ortodox főrabiját -- Készülnek a numerus claususra -- Letartóztatták Brüning bankigazgatót, a volt német kancellár nagybátyját

Berlinből jelentik: Az Angliában egyre erősödő németellenes bojkottal kapcsolatban Papen német birodalmi alkancellár nyilatkozott egy angol képviselő előtt és afelől panaszkodott, hogy Angliában nem veszik tudomásul Németország békevágyát és elsiklanak afölött, hogy Németország nemzeti ujjaébredéséről van szó, amely gátat vetett a bolsevizmus terjedésének és amelyért Németország egész Európa háláját és elismerését érdemli meg. Ezzel szemben némelyek azt hirdetik, hogy Németországgal szemben preventív háborúval kell fellépni. Ennek a gondolatnak csak a feltevése is hallatlan támadás és rendkívüli megnemértése a németországi eseményeknek.

A kormány lázasan dolgozik annak a törvénynek a végrehajtási utasításán, amely az idegen elemnek a közép- és felső-iskolákban való túltengése ellen tartalmaz intézkedéseket. Az új törvény a numerus claususnak a közép- és a felső-iskolákban való bevezetését jelenti és valószínűleg már a jövő héten életbe is lép. A zsidó tanulók részére engedélyezett százalékarány ugy a közép-, mint a felsőiskolákban 1.5 százalék. Félhivatalos magyarázat szerint ez lényegesen több, mint az összlakosság arányszámához képest lennie kellene, mert a 65 milliós német lakosságból csak 600 ezer a zsidó vallású. Olyan zsidó szülők gyermekei, akik 1914. augusztus elseje után telepedtek Németországban, egyáltalán nem vehetők fel a közép- és felső-iskolákba. Kivételt képeznek a fentebb megállapított százalékarány alól azok a növendékek, akiknek apja frontarcos volt, akik vegyes házasságból származnak, vagy akiknek szülei vagy nagyszülei közül akár az anya, apa, nagymama vagy a nagyapa árja volt.

A numerus claususról szóló törvény és a hivatalnok-törvény hatása alatt Polányi Károly dr. a Charlottenburgi fizikai laboratórium világhírű magyar igazgatója beadta lemondását, annak ellenére, hogy állásában megmaradhatott volna.

Szönyegbe csavarva szöktették meg Berlin ortodox főrabiját

Jona Frankel, Berlin 70 éves ortodox főrabija ma Prágába érkezett. A súlyosan beteg és több helyen megsérült főrabbi az újságírók előtt kijelentette, hogy

lakására behatoltak a nemzeti-szociálisták, őt és családjának tagjait megtámadták.

Revolverrel kényszerítették, hogy készpénzt szolgáltatassa ki, azután véresre verték. Fején rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett. A nemzeti-szociálisták arra akarták rávenni, hogy mindenki előtt úgy nyilatkozzék, hogy a zsidókat nem bántották. Végül is elhatározta, hogy leányával együtt megszökik Németországból. Szönyegbe csavarva vitték hivatásos pályaudvarra. A nagybeteg főrabbinak csak viszontagságos ut után sikerült kijutnia Németországból. A főpap egyelőre Prágában marad, ahol kezelte magát, később pedig Palesztinába vándorol ki.

A Börsenkurier Kölnből jelenti, hogy a Gerrisch-Haus Lapkiadó R.-T. ellen folyó korrupció miatt megindított vizsgálat során letartóztatták Brüning volt kancellár nagybátyját. Brüning bankigazgatót is, aki a vállalat felügyelő-bizottságának elnöke volt.

Itt írjuk meg, hogy a német kormánykörök most annak érdekében, hogy a német-orosz gazdasági kapcsolatokat kiépítsék, szükséges-

nek tartották kijelenteni, hogy őket nem érdeklik az orosz belviszonyok és a szovjet-államrendszer intern konstrukciója.

A német birodalom főleg olajat, benzint és zsiradékot óhajt a szovjettől vásárolni

és ecélből a Derop német-orosz kereskedelmi vállalat összeköttetéseit még inkább kiépítik. A német közeledésnek egyik oka abban keresendő, hogy a kormány meg akarja szüntetni az angol-amerikai olajtársaságoknak Németországban élvezett monopóliumát.

A német néppárt a keresztény népszolgálatlaltal egyértelműleg a pomerániai vezetőség ülésén kimondotta a szövetség feloszlását, tekintettel arra, hogy meg van elégedve a párt minden tagja azzal a képvisellel, amit a birodalmi kancellár vállalt a nemzeti-szociálista

Nyilatkozik a zsidó származású Acélsisakos-vezér

Hitler hatalma, mindenre elszánt csapatainak száma, napról-napra növekszik. A hangos jelszavak, zászlólengetések nem tévesztették céljukat, a különböző politikai célú és irányú alakulatok lassanként behódolnak a Vezér hangjának és egymás után csatlakoztak Hitler rohamos tagjaihoz. Seldte Ferenc birodalmi munkaügyi miniszter, az Acélsisakos alakulat vezetője, ma nagy beszédet mondott a berlini rádió mikrofonja előtt. Beszédében bejelentette, hogy belép a nemzeti szocialista pártba és a vezetése alatt álló acélsisakosokat Hitler főparancsnoksága alá helyezi. Nemzeti szocialista körökben ez a bejelentés hatalmas lelkesedést keltett és Berlin különböző pontjain még a késő éjszakai órákban is ünneplik az acélsisakosok csatlakozását.

Fontos ! !

Gerő Füző és mégsem Füző

a Nemzetközi Vásár alkalmából
új helyiségében
BUDAPEST, Erzsébet-körút 52.
(a Royal szállodával szemben)
díjtalanul bemutatja legújabb modelljeit.
Szenzációs olcsó, megnyitási árak.
Cimre ügyelni ! !

Általános feltűnést keltett az az intézkedés, hogy von Seldte, az acélsisakosok vezére elmozdította az acélsisakos szervezetek alvezéri székéből Düsterberg, mert bebizonyult, hogy egyik apai dédapja zsidó volt.

Düsterberg alezredeknek, a Acélsisak-szövetség második birodalmi vezérének eltávolításáról a lapok a következő érdekes részleteket közlik:

Felrobbantottak Budapesten egy nyilvános telefonfülkét

Budapestről jelentik a késő éjszakai órákban: Hatalmas detonáció dörrenése rázkódította meg a Hajcsár-ucca környékét. Éjfél előtt néhány perccel ismeretlen tettesek felrobbantották a Hajcsár-ucca 93. számú ház

CORSO Ma 5, 7 $\frac{1}{2}$, 9 $\frac{1}{2}$ -kor
Számozott 15-20-25 letes hely-
árrakkal

Dolly Haas Yo-Yo kisasz-
Willy Forst Willy Forst szony
(So ein Mädel verjást
man nicht)
először együtt
A tavaszi satsón első nagy zenés
vígjátéka

Előtte: DAJOS BÉLA teljes zenekara
Bécsi valzer-fantázia

Haladjunk a korrall !

Téessünk cipőnkre

PALMA OKMA

tartótalpat!

Nem csuszik, nem ázik át, mindig könnyed járást biztosít !

párt élén a nacionalista és szociális célok elérése érdekében. Ez a határozat tehát azt jelenti, hogy

a pomerániai néppárti szövetség beolvad Hitler pártjába.

Néhány nappal ezelőtt a rendőrség letartóztatott egy Olaszországból jött és kommunista szándékokkal vádolt hindut, akiről kiderült, hogy unokaöccse Rabindranath Tagore-nak és Slumjadrath Tagore a neve. Letartóztatása óta semmi hír felőle.

A Manchester Guardian legutóbbi cikke, amelyben azt írja, hogy a birodalmi gyűlés gyújtogatóját a kormány táborában kell keresni. Óriási meglepetést váltott ki a nemzeti-szociálista körökben. A berlini lapok azt írják, hogy példátlan ez a hangneme ez a támadás, amely ellen a birodalmi kormány a leghatározottabban tiltakozni fog.

Szerdán délután megjelent Düsterberg hivatali szobájában Stephani őrnagy, a nagyberlini Acélsisak-szövetség vezetője és átnyújtotta Düsterbergnek Seldte acélsisakos-vezér levelét, amelyben közli vele, hogy állásától felfüggeszti és megparancsolja Düsterbergnek, hogy most már tartózkodjék minden tevékenységtől. Düsterberg, akit az utóbbi időben a radikális fajvédők már erősen támadtak, nem lepődött meg a fordulaton és közölte az őrnaggyal, hogy tudomásul veszi a parancsot. Az eltávolított acélsisakos-vezér napiparancsban bucsuzott az acélsisakos legénységtől. Ebben a bucsulevelében többek közt a következőket írja:

— Kényszerhelyzetben válok meg a vezérségtől, azért, hogy lehetővé tegyem az acélsisakos akarat surlódásmentes megvalósítását. Minden hatalomról lemondtam. Kérem acélsisakos bajtársaimat, akik tizennégy éven keresztül olyan hűséggel harcoltak a haza javáért, hogy minden fenntartás nélkül vessék alá magukat Hitler Adolf politikai vezetésének.

előtt lévő telefonfülkét. Az éjszakai álmukban szendergő környékbeli lakók óriási robbanás-zajára ébredtek és különösen a telefonfülke közelében lévő házakban pánikszzerű jelenetek játszódtak le. Hálóingben, pizsamákban és teljes negligzában rohantak ki a lakók a folyosókra, ablakokat rúptak fel és rémülten találgatták, hogy mi okozhatta a fülsiketítő robbanást. Akadtak, akik a rendőrségért telefonáltak.

A rendőrség részéről azonnal különítmény szállt ki a helyszínre, ahol megállapították, hogy a telefonfülke, amely ismeretlen tettesek furcsa merényletének esett áldozatul, pozdorjává tört. A rendőrbizottság most azon fáradozik, hogy megállapítsa a körülményeket, amelyek között a robbanás létrejött. Miután a május elseje közeledik, a rendőrségnek az a véleménye, hogy rendbontó alakulatok munkája lehetett a robbanás előidézése, amellyel pánikot akartak kelteni.

Borzalmas módon akart megválni életétől egy kolozsvári magyar egyetemi hallgató

A nyomorgó diák harakirija — Egyik nyilvános fürdőben követte el öngyilkossági kísérletét

A kisebbségi magyar egyetemi hallgatók heroikus küzdelme a megélhetésért, sajnos, nem ismeretlen problémája Erdély magyar közéletének. Ennek a sziszifuszi küzdelemnek újabb tragikus áldozata van: egy kolozsvári magyar egyetemi hallgató roppant össze a túl nagy súly alatt, amit a gazdasági válság rakott vállaira és borzalmas körülmények között öngyilkosságot követett el az egyik kolozsvári nyilvános fürdőben. A megdöbbentő eseményről kolozsvári tudósítónk az alábbiakban számol be olvasóink számára:

Reggel kilenc órakor a kolozsvári Diana-fürdőben megjelent egy feltűrt kabátgallérú, fiatal egyetemi hallgató, aki fején a kereskedelmi akadémia diákjainak piros egyensapkáját viselte. Az egyetemi hallgató kabint váltott a fürdő jegypénztáránál, megcsináltatta a meleg fürdőt, majd bezárkózott. Mivel aznap a fürdőben aránylag gyenge volt a forgalom, a fürdőszemélyzetnek csupán órák múlva tűnt fel, hogy az egyetemi hallgató kabinjából semmiféle nesz sem hallatszik. A déli órákban a fürdőmester lakatot hivatott és felnyitotta a kabinajtót. A belépők elé megdöbbentő látvány tárult. A fiatalember meztelen teste a vízzel telt fürdőkádban hevert, látszólag élettelenül, míg

kiömlő vére biborvörössé festette a kád meleg vizét.

A személyzet azonnal kiemelte az élettelen fiatalembert a fürdőkádból és ekkor kiderült, hogy az egyetemi hallgató zsebkéssel kezén és lábain elmetszette az ereit, majd pedig több helyen a hasfalát is felmetszette, hogy minél hamarabb elűzzék.

A mentők rövid pár perc múlva már meg is érkeztek és az életunt fiatalembert a kolozsvári egyetemi klinika sebészeti osztályára szállították, ahol sikerült magához téríteni. Azalatt a néhány perc alatt, amíg öntudatánál volt, az öngyilkos elmondotta, hogy neve László Imre, magyar nemzetiségű kereskedelmi akadémia hallgató, fia egy erdélyi unitárius papnak és tettét afelett elkeseredésében követte el, hogy szüleitől semmiféle anyagi támogatást nem tudott szerezni, mivel édesapja csekélyke egyházi járandóságából nagyszámu családját is alig bírja fenntartani. Ennek következtében László Imre Kolozsváron a magyar diákok keserű szárazkenyerét ette, mert minden körülmények között el akarta végezni a kereskedelmi akadémiát. Önálló keresetre is szert tett, amely azonban nem bizonyult állandónak és emiatt az utóbbi napokban a legkétségbeesettebb anyagi helyzetbe került. Éppen most, amikor vizsgálóra sor került volna, semmiféle módot nem tudott találni arra, hogy a vizsgadíjakat előteremthesse. A fiatalember annyira elkeseredett, hogy jobbnak látta feladni a további küzdelmet és ezért a halált választotta. Utolsó pénzecskéjén megváltotta

kabinjegyét és a meleg vízzel telt kádban elkövette borzalmas harakiriját.

Az orvosi megállapítás szerint a fiatal magyar egyetemi hallgató több mint két liter vért vesztett borzalmas sebein keresztül és épp ezért felépüléséhez kevés reményt fűznek.

Ítélet a budapesti váltóhamisítási bűnpörben

A bíróság felmentette Watzdorf bárót

Budapestről jelentik: Ma már ítéletet hirdetett a budapesti törvényszék a nagy érdekfűdéssel kísért Watzdorf-féle váltóhamisítási bűnpörben. Jelentéktelen tanúkihallgatások után a bíró megkérdezte Esterházy Tamás grófot, hogy kívánja-e a báró megbüntetését. A gróf halkán válaszolta:

— Nem kívánom.

Ezután az ügyész tartotta meg vádbeszédét és úgy a báró, mint a két vádlottársasúlyos megbüntetését kérte. Watzdorffról azt mondta, hogy a báró a züllés útjára lépett és maga köré gyűjtötte a társadalom salakjait. Sebestyén dr. védőügyvéd viszont a báró felmentését kérte, mivel a felperes gróftól kezdve végig minden tanuló egyetlen vallomás sem állította azt, hogy ominózus váltó hamis lenne. A bíróság rövid tanácskozás után ítéletet hirdetett és felmentette a váltóhamisítással vádolt bárót, valamint két társát, Gesztl és Deutsch pénzügyőröket is. Esterházyt pedig a váltó értékéért folyó perben polgári bíróság elé utalták.

Több ezer halottat láttak el élelmiszer-jegyekkel Oroszországban

Nagy szabálytalanságokat és csalásokat fedeztek fel a leghatalmasabb moszkvai és leningrádi iparműveknél.

Moszkvából jelentik: Az orosz hatóságok óriási méretű szabálytalanságokra és csalásokra jöttek rá, amelyeket a legnagyobb moszkvai és leningrádi iparműveknél követtek el. Így megállapították, hogy a moszkvai „dynamo” műveknél több mint kilencezer nem létező, azaz „halott egység” részére váltottak ki állandóan élelmiszerjegyeket, ami úgy történt, hogy a munkások több családtagot mondtak meg, mint amennyivel rendelkeztek. Egy másik ilyen hatalmas iparüzemnél 10 ezer nem létező személy részére vették ki hosszú időn keresztül az élelmiszer-jegyeket, egy harmadik üzemben pedig hater ezer „halott személy” élvezte az élelmiszer-jegyek előnyeit.

A szovjethatóságok a legnagyobb energiával láttak neki a munkásság megtisztításához és tudatos kártevés, fegyelmeztetés és más cimeken indítottak eljárást az említett üzemek munkásai ellen Leningrádban 583 munkást és alkalmazottat bocsátottak el a visszaélések miatt.

Szép Ernő meserevűje az aradi színházban

Aradi műkedvelők Tündérországot varázsolják a színpadra

Az elmúlt éjszaka nagy élénkség honolt az egyébként elhagyott aradi színházban. Közel 100 magyarruhás ifju és leány gyűlt ott össze, a zenekarban felgyúltak a lámpák és felharsant Erkel Hunyady-nyitányának hatalmas melódiája. Azután fellebbent a zöld bársonyfüggöny és a csillagos égbolt alatt pászortüiz vetett vörös fényt a tipikusan hortobágyi alakokra. Szébbnél-szebb képek követték egymást gyors egymásutánban, szinte filmszerűen tárva fel a népelet hamisítatlan jeleit. Színek, motívumok, fények és árnyak váltakoznak, elkápráztatják a néző szemét. Az aradi színház diszletel új és ötletes beállításban, pazar és ujszerű megvilágításban különös, szinte csodálatos hatást keltenek, legmegkapóbb Tündérország eredeti beállítása, ami

olyan hatást kelt, mintha egy mesekönyv képe elvenedett volna meg. Látványos meglepetések sorozata közben hangzanak el Szép Ernő magyar mondatai, hol zenekisérettel, hol anélkül. Alkonyati világításban kilenc pár toborzót táncol, a csárdában magyar dal csendül. Igazi magyar revü az Egyszeri királyfi főpróbája és mai bemutatója meg fog győzni mindenkit arról, hogy a színház igenis tud konkurálni a mozival, mert sokkal többet tud nyújtani annál. A közönség érdeklődése is mutatja ezt. A kiadott jegyutalványok nagyrészt elkapkodták már és Szép Ernőt, az illusztris költőt telt ház fogja üdvözölni a bemutatón. A rendezőség kéri a közönséget, hogy jegyutalványait a mai nap folyamán váltsa be a színházi pénztárnál, a pénzügyigazgatóság által kibocsátott végleges jegyekre.

Érdekes interpellációk az aradi nagytanács ülésén

Aradváros nagytanácsának tegnapi ülésén néhány érdekes interpelláció hangzott el, amelyek ismertetése anyagtorlódás miatt lapunk csütörtöki számából kimaradt. *Parecz Béla* dr. Aradváros volt képviselője kérdést intézett *Botioc Elek* dr. polgármesterhez: mi az oka annak, hogy a feltámadási körmenet alkalmával az idén nem világították ki a városházát. A polgármester azt felelte, hogy csak véletlen mulasztás történt, ami abból keletkezett, hogy ő a jelzett időben nem tartózkodott Aradon, a kivilágítást pedig senki se kérte a város vezetőségétől.

Wittauschek Lajos azt tette szóvá a nagytanács ülésén, hogy a város főutvonalaiban nagyon elszaporodtak a kolduló gyermekek, akiket szüleik munka helyett erre használnak fel. Azt a választ kapta interpellációjára, hogy a város majd intézkedik ennek a visszatartó állapotnak megszüntetése végett. — *Vlad Sándor* nyug. tábornok arra kérte a polgármestert, hogy szerezzen érvényt a város részére biztosított mozi-monopóliumnak, amelyet a lorga-kormány megsértett. A polgármester a jövő hónapban válaszol érdemlegesen erre a kérdésre. — *Kerpel Izsó* azt panaszolta, hogy a hatodik kéményseprő kerületben két vállalkozó szed díjat a háztulajdonosoktól: a város és a régi kéményseprő, akinek jogát a város elvette. *Botioc* dr. polgármester azt válaszolta, hogy másnak, mint a városnak nincs jogában kéményseprési díjat szedni.

FILM KÖZLÖNY

Finom kis család!

Anny Ondra-film sajtóbemutatója a Central-moziban

Anny Ondra, a legnépszerűbb vigjáték színésznő, egyéni, burleszkhősökre emlékeztető, teljesen ujszerű játékával, megjelenésének úde varázsával és csicsergő hangjával, már régen úgyszólván egyedülálló pozíciót vívott ki magának a filmvilágban. Minden filmje eseménynek számít, ami nem csoda hiszen a drága, szőke Anny már előre is biztosítja a közönséget arról, hogy őszintén, szívből fog nevetni két órán keresztül. A „Finom kis család” tagjai, a hajdan elsőrendű színgazgató apa, akit felesége kleptomániája komédiássorsra juttatott, a kleptomániás mama és leányuk Anny, akit minden erejük megfeszítve, előkelő intézetben neveltetnek. A kisleány csak akkor értesül arról, hogy szülei tönkrementek, amikor hazajön váratlanul az intézetből... Ekkor kezdődik a mulatságos bonyodalom. Jara Benes remek slágerei, groteszk ének- és táncszámai avatják filmoperetté a cselekményt. Külön kiemelésre méltó Anny Ondra „Micky Maus”-száma és Siegfried Arno — aki ezuttal bonvivánszerepet játszik elragadóan, — chansonja. A film sikerre elmaradhatatlan.

A fehér mérég

A Select-mozgó premierje

A kulisszák csillogó, fényben, a sikerek mámorában neszó világában, ott lelekedik a titokzatos rém, a fehér mérég... *Gilda* Gildemeister ünnepelt énekesnő, a közönség kedvence, midőn bucsuestjén Szép Helénát alakítja, a nyílt színpadon összeesik. Fivére, aki éppen hazatért Délamerikából, felháborodva veszi tudomásul, hogy a szerencsétlen leány morflumcsempészek hatalmába került. Egy titokzatos férfi áll az események hátterében, aki *Gilda* is megrontotta. Ezt a férfit üldözi életre halálra *Gildemeister*, mindaddig, amíg le nem számol vele. Érdekfeszítő, izgalmas jelenetek láncolata a „Fehér Mérég” című kalandos filmregény, amelynek cselekménye, beállítása, rendezői és operatőri meglátásai elsőrangúak. *Hans Albers* *Gildemeister* szerepében ismét művészi alakítást produkál. *Gilda*t a szőke *Gerda Maurus* alakítja drámai erővel, teljes művészi felkészültséggel. *Bajos*, finom jelenség *Trude v. Molo*.

Még
csak**6 NAP**van és
megkez-
dődnek
az új
huzások**Május**
4. és 5-én
kezdődik
az új osztály-
sorsjátékVásároljon
új és
szerencsés
sorsjegyeket**Szerencsés Goldschmidt-sorsjegyek.**Erdély és Bánát
hivatalos főelárusítója:**Banca Ilescu S. A. Cluj**Aradi főelárusító
Str. Bratianu 3.Szerencsése csak akkor
lesz, ha sorsjegyet**Sándor Ivánnál vesz!****Az osztálysorsjegyek főelárusítója, az
Aradi Általános Takarékpénztár**sorsjegyosztálya **vasárnap és hétfőn nyitva tart**, hogy e két na-
pon a szerencsét hozó **sorsjegyet** mindenkinek alkalmá legyen megvenni**Allampolgársági okmányt hamisított
egy volt aradi ügyvédi irnok****Lutai volt polgármester nevét is az okmány alá hamisította.
— Török Géza zugirász utja a börtönből a börtönbe —
Ujabb hat hónapi fogház**Szuronyos fogházörök kísérték az aradi törvényszék második szekciójának tárgyalótermébe **Török Géza** volt aradi ügyvédi irnokot, ismert zugirászt, aki jelenleg kétévi fogházbüntetését tölti ki, amelyet különböző csalásokért kapott összébüntetésképpen. **Török Géza**t okirathamisítás miatt vontá felelősségre a törvényszék.Az elmúlt évben **Bélteki György** aradi cukrász iparigazolványt akart szerezni s ehhez szüksége volt az állampolgársági bizonyítványra. Dacára annak, hogy **Bélteki** annakidején jelentkezett az állampolgári lista összeállításánál: kimaradt a lajstromból, ami azzal a súlyos következménnyel járt, hogy lehetlenné vált számára az iparigazolvány kiváltása. **Bélteki György** egy jóakarójának tanácsára **Török Gézához** fordult, aki elvállalta, hogy megszerzi nemcsak **Bélteki**nek, hanem leánytestvérének, valamint sógornőjének a szabályszerű állampolgári igazolványokat is. Az alkut megkötötték és abban állapodtak meg, hogy az állampolgársági bizonyítványok kiképzésére alkalmával **Török Géza** 800 lejt kap kézhez. **Török Géza** valamilyen uton három állampolgársági blankettát szerzett a várostól és azokat **Bélteki Györgynek**, a testvérének és sógornője nevére kiállította.Az igazolványok alá odahamisította **Lutai dr., Olariu István és Pociotanu János** név-aláírásait is.

A hamisítás eléggé primitív kivitelű, de mindennél többet ért az állampolgársági igazolvány tulajdonosoknak az, hogy a bizonyít-

ványokon komoly pecsét volt látható. **Török Géza** megkapta a pénzt, **Bélteki György** pedig **Kisjenőre** utazott, ahol a közjegyzőnek azzal adta át az állampolgársági igazolványt, hogy arról hiteles másolatot készítsen. A közjegyző előtt gyanusnak tünt fel az irat és távirati megkeresést intézett Aradváros polgármesteréhez. Rövidesen megérkezett a válasz, amely közönséges hamisítványnak deklarálta az állampolgársági igazolványt. A közjegyző tette meg a büntvádi feljelentést, amelyel csütörtökön foglalkozott az aradi törvényszék.**Török Géza** nem tagadta a vádat. Kijelentette azonban, hogy a hamisítással nem akarta **Bélteki**t jogtalan előnyökhöz juttatni.— Megbizomnak joga volt az állampolgársági bizonyítvány kiadásához, — mondotta a zugirász — mert annakidején szabályszerűen jelentkezett a listába való felvételért. **Arról ő nem tehetett, hogy véletlenül kihagyták a névsorból.** Én csak a hatóságnak ezt a hibáját korrigáltam, ezért nem érzem magamat bűnösnek.

— Honnan vette az állampolgársági igazolványok irrlapjait — kérdezte az elnök — és hogyan került a bizonyítványra Aradváros hivatalos pecsétje?

— Nem tudom... — mondotta bizonytalan hangon az ügyvédi irnok.

A tárgyaláson **Török** váltig hangoztatta, hogy büntársai nincsenek. A törvényszék hat hónapi fogházra ítélte a háromrendbeli hamisítás miatt, majd az ítélet kihirdetése után visszavezették a fogház cellájába.**A betörések tömegét**követte el az Aradon letartóztatott
bűvész-házaspárAz aradi rendőrség — mint azt az *Aradi Közlöny* néhány nappal ezelőtt megírta — előállította **Bursan Marin** kávéházi bűvészt és vadházastársát **Pusztai Erzsébetet**, akik ellen az a vád merült fel, hogy ők követték el Aradnak az úgynevezett „Sarkad” városrészében történt sorozatos betöréseket. Előállításuk után megkezdtek kihallgatásukat, azonban úgy **Bursan Marin**, mint **Pusztai Erzsébet** tagadták, hogy valami közük van a betörésekhez. Akkor törtek csak meg és vallották be a betöréseket, amikor kiderítette a rendőrség, hogy **Bursan**nak a valódi neve **Ancutia Marin** és a **Bursan** és **Popovics** csak álnévek.**Ancutia Marin** néhány évvel ezelőtt került össze vadházastársával, **Pusztai Erzsébet**tel, amikor ezzel együtt kávéházakban produkálták magukat. A nyomozást végző detektív, **Mona Onanie** ma házkutatást tartott **Pusztai Erzsébet**nél, akinek lakásában felhalmozva egész csomó lopott ruhaneműt találtak. Ők követték el dr. **Angel István** volt polgármesternél, **Bergman Valér**nál, valamint a környéki összes betöréseket. Az eddigi megállapítások szerint mintegy 30 rendbeli betörést követtek el. Nem lehetetlen azonban, hogy ez a szám emelkedni fog. A rendőrség különben felkéri mindazokat, akiknél az utóbbi időben betörést követtek el, hogy jelentkezzenek a rendőrségen, **Mona** detektívnél és tekintsek meg a házkutatás során előkerült holmikat, amit az igazolt tulajdonosnak nyomban kiszolgáltatnak.**A bécsi Burgszínház hősszerelmesé-
nek botránypere****Bécsből jelentik:** A Landesgericht ma kezdte meg tárgyalni **Lohnernek**, a Burgszínház hősszerelmesének ismert botrányperét, amely arra a vádra épült, hogy **Lohner Alfréd** 14 éven aluli leányokkal folytatott viszonyt. A tárgyalásra 14 gyermekéany és 72 tanu van megidézve **Lohner** szuronyos fogházörök kíséri a tárgyalóterembe, haza a háromnapos vizsgálati fogság alatt kissé megöszült. **Lohner** tagad. Kijelenti, hogy a kislányok juttak utána autogramokért, arcképekért. Ő szerette a gyermekekkel beszélgetni, kedvesen bánt a gyermekekkel, mindenkor udvarias volt, de soha semiféle inkorrekttség nem történt.

SPORT KÖZLÖNY

Arad hétfői vendége: Oradea bajnok-
együttese, a Törekvés

Vasárnap teljes bajnoki fordulót bonyolítanak le, hétfőn körmérkőzések lesznek

Tegnap lapszámunkban részletesen beszámoltunk azokról a bonyodalmakról, amelyek az AMTE hétfői műsor-adási törekvését kísérték. Jeleztük, hogy a piros-feketék vezetősége a Vasassal és a Kispesttel folytatott tárgyalásokat, ám tegnap éjjelig nem sikerült a meg egyezés. Gudbrød Pálnak, az AMTE sportigazgatójának nyilatkozatából azt is megtudtuk, hogy az AMTE a váradai Crisanával és a temesvári IIsával is folytatott tárgyalásokat. A helyzet mára tisztázódott, ugyanis két napra nem tudtak magyar proficsapatot kötni, egy napra viszont Arad a horribilis költségek miatt nem merete vállalni a meccs-rendezést, így belföldi együttesre esett a választás és

az AMTE vezetősége szerencsés, kézzel Nagyvárad ezidei bajnokcsapatát, a nagy játékerőt reprezentáló Törekvés együttesét kötötte le.

eszerint Arad hétfőn idegenvárosbeli csapat játékaiban fog gyönyörködni. Az AMTE és a Törekvés közötti kétségenkívül jó játékot jelentő összecsapás a Gloria-pályán fog lezajlani és ennek a meccsnek bírójá Czegka Tibor lesz. Az AMTE ez alkalommal a balhali posztján a piros-feketéktől Bucurestibe, az ottani CFR-be származott Kerekessel megerősítve fog játszani, akinek játékedényét már meg is kérték. A csapatban különben szerepelni fog Walter és Braun is, akik a kolozsvári mérkőzés után azonnal haza fognak térni és hétfőn délután már részt is fognak venni a meccsen. A helyzet azonban a jelen pillanatban az, hogy az AMTE vezetősége megpróbálja a két kiváló játékost „kikérni” a ligától és ha ez sikerül, akkor a két megerősítéssel ér-

kező Törekvés valószínűleg vereséget fog szenvedni Aradon. A nagy mérkőzés előtt az Egyetértés az AMTE kombinálttal játszik, míg azt megelőzően a Stantul Gheorghe az USA-val méri össze erejét.

Nagyérdekességgel bajnoki mérkőzések alkotják a vasárnapi programot

Vasárnap nagy érdeklődéssel kísért bajnoki meccsek alkotják a műsort. A négy mérkőzés közül három az AAC, egy a Gloria-pályán kerül lebonyolításra. Az AAC-pályán az Unirea az Olimpiával mérkőzik, a Transylvania az ATE ellen veszi fel a küzdelmet, míg a most jóformában lévő bajnokaspiráns AAC a Tricolorral találja magát szemközt. A Gloria-pályán a Hakoah a Soimival játszik. Az I. osztályu bajnokságon kívül a második kategóriában és az ifjúsági, valamint a szövetségi díjmérkőzésekben is teljes forduló bonyolítanak le.

Hétfőn körmérkőzést játszik hat csapat

Hétfőn a Törekvés vendégjátékán kívül eseményszámba megy az AAC-pályán lejátszásra kerülő körmérkőzés, amelyen hat csapat vesz részt. A hat csapat a következő: AAC, ATE, Olimpia PTT., Unirea, Tricolor és Transylvania. Ezt a körmérkőzést sorsolás után bonyolítják le és a sorsolás a következő párokat hozta össze: ATE—Unirea, Tricolor—Olimpia PTT és AAC—Transylvania. Ennek a hármas meccs-sorozatnak közönségismeret biztosítja az, hogy mind a hat csapat nagy drukkertáborral rendelkezik, akik bizonyos végig fogják nézni ezt a nivós tornát.

Megkötötte a békét a Meteor
és az AMTE kerékpáros
szakosztálya

Aradnak csupán két olyan egyesülete van, amely a kerékpársportot kultiválja. Az egyik a „Meteor”, amely hosszú és dicsőségteljes múltra tekint vissza, a másik az AMTE, amelynek jó erővel rendelkező, aktív életet élő kerékpárszakosztálya van. Körülbelül egy évvel ezelőtt, az addig jó viszonyban lévő klubok egy vitás versenyből kifolyólag egymás ellen bojkotthározatot hoztak és ennek a bojkottnak kimondása már csirájában elfojtatta a lehetőségét annak, hogy Arad kerékpáros sportja az eddigi biztos léptekkel haladjon előre. Mind a két egyesület átértette ennek a helyzetnek vizs zása voltát és az AMTE kerékpárszakosztályának vezetősége tette meg a kezdeményező lépést a régi jóviszony visszaállítására és a Meteor vezetősége sem idegenkedett attól a gondolattól, hogy ezt az áldatlan viszonyt végre a béke váltsa fel.

A két klub vezetősége az elmúlt esték egyikén megbeszélést tartott és a tárgyalások eredménye az volt, hogy közös jegyzőkönyvet bocsátottak ki, amelyben kihangsúlyozták azt, hogy a jövőben egymást támogatva fogják a nagy eszmét szolgálni, közös eszközökkel fognak a közös célért harcolni, amely egyet jelent az egészséges generáció nevelésével a kerékpársporton keresztül. A béke megpecsételése vasárnap lesz, amikor, több mint egy esztendő után, a két klub gárdája együtt fog indulni a versenyen.

Mi a magunk részéről csak az öröm hangján emlékezhetünk meg erről a „békepaktum”-ról, amely a régi, áldatlan viszonyt szüntette meg, mert a két klub racionálisan gondolkozó vezetősége belátta, hogy így, viszálykodással nem tudnak lépést tartani Erdély feltörő kerékpársportjával, míg vállalva, az egészséges ri-

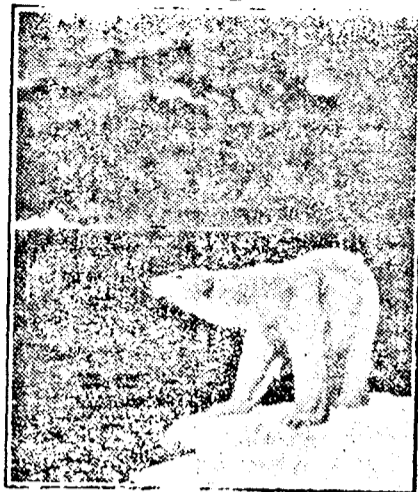
valizálás elve mellett a most meglévő kitünő gárdával országos viszonylatban is számottevő eredményeket érhetnek el.

Itt kívánjuk megjegyezni, hogy csütörtökön hivatalosan is megalakult a Kerékpárosliga, amely Arad-, Temes-, Bihar-, Karas- és Torontálmegyék kerékpáros sportja felett gyakorol fennhatóságot. Ide a központ egy tagot delegált, ezt a szerepkört egy galati-i sportvezér tölti be, a Meteor részéről Berecz és Boda elnökök a liga tagjai. Egy helyet Temesvárnak és egy helyet az AMTE-nak tartottak fenn.

O Az osztrák—magyar válogatott mérkőzés. Budapestről jelentik: Az osztrák—magyar válogatott mérkőzésre a magyar csapat a már ismert felállítással áll ki, míg az osztrák csapatban változás történt: Smistik, a standard középfedezet helyére — mivel Smistik beteg — Mockot állították be. Eddig elővételben negyven ezer jegyet adtak el és különös tekintettel az ilyenkor szokásos hamisjegyesalásokra, valószínűleg hatalmas toakodás lesz. Az érdeklődés minden vonalon óriási. Az utódállamokból több különvonat érkezik a meccsre Budapestre, Ausztriában szinte példátlan érdeklődés nyilvánult meg — ami érthető, mert most dől el az osztrák „csodacsapat” sorsa — s az érdeklődésre mi sem jellemzőbb, minthogy a Touring Club 403 autóval és 1053 emberrel vonul fel a mérkőzésre, amelyre külön autbuszok és két különvonat ontja majd Bécsből az embereket.

O TRÉNINGMÉRKŐZÉSEN LEGYŐZTE AZ AMTE A HAKOAHOT A szokásos csütörtöki tréningmérkőzésen az AMTE csapata a Hakoah együttesét látta vendégül. Az AMTE Walter (2) és két öngóllal 4:0 (2:0) győzött.

O Kibővült a resicai UDR turája. Hirt adtunk arról, hogy Románia tavalyi bajnokegyüttese, a kiváló játékerőt reprezentáló UDR csapata a nyár folyamán Csehszlovákiában, a Bratislava rendezésében három mérkőzést fog lejátszani. A resicaiaknak sikerült a cseh mérkőzésekhez még két magyar meccset lekötöni. Ugyanis visszatértük Miskolcon és Diósgyőrben fognak vendégszerpelni

H A P A G Északvidéki utazások
2 Nordkap utazás

1933. Julius 1—17. és
1933. Julius 19. — Augustus 4-ig
„Oceana” kiránduló gőzessel RM 360.-tól
Hapag—Skocia—Island—
Spitzbergák és Norvégia
„Resolute” luxusgőzessel RM 690.-tól
Hapag—Skocia—Norvégia
—Dánia

1933, Augustus 6 —
augustus 19-ig
„Oceana” kiránduló hajóval RM 310.-tól
Egy északvidéki utazás a
nagyserü fjordokhoz és a Nordkapra
a legfelejthetlenebb utazási élményt
jelentí.

Jelenkezni lehet és felvilágosítással szolgál a
Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

aradi fiókja

Künstler utazási iroda

Bul. Reg. Maria 24. sz. alatt.

Verekedés a Venus NAC-mérkőzés
miatt

A Nemzeti Bajnokság egyik legfontosabb, talán sorsdöntő találkozója május 7-én Nagyváradon a Venus és NAC között fog lezajlani. Mint ismeretes, az elmúlt esztendőben a váradiak 6:0 arányú vereséget szenvedtek és most minden erejükkel azon vannak, hogy ezt a csorbát kiköszörüljék. A mérkőzés bírójá körül kavarodások voltak, végül a két klub vezetősége megegyezett abban, hogy külföldi bírót fog nevezni, így a jugoszláv Fabrisra és Andreevicsre esett a választás. Ez a megegyezés tudomására jutott a B. T. központjának és a bírók hevesen tiltakoztak az ellen, hogy külföldi bírót hozassanak, mert ebben a román bírói kar presztizsét látják megsértve. Az ellentétek tegnap tettelegességben robbantak ki, ugyanis Radulescu Costel, a kiváló bíró aki a központi B. T. elnöke, tiltakozott a terv ellen, míg a Venus képviselője, Draghicescu, a maga igazát vallotta, ami miatt éles szóváltásba keveredtek, majd a végén tettelegességre került a sor, amely komoly verekedéssé fajult. Tekintettel arra, hogy mind a két „főszereplő” tartalékos tiszt, valószínű, hogy az ügynek lovagias folytatása lesz.

O Lábát törte Neumann, az AAC játékos. A két hét előtti vasárnapi mérkőzések alkalmával egy sajnálatos lábtörés történt. Ugyanis az AMTE—AAC ifjúsági bajnoki mérkőzésen Neumann AAC-játékos összeszaladt Várszegivel, az AMTE bekkjével. Az AAC-játékos az összefutáskor szerzett rugás következtében nagy fájdalmat érzett, próbált tovább játszani, de az nem ment. Az AAC gondos vezetősége azonnal orvoshoz küldte a sérült játékost, de Neumann hétfőn elmulasztotta az orvosi vizsgálatot. Másnap felkereste dr. Steiner Jenőt, a sportolók közkezdveltségnek örvendő orvosát, aki Röntgen-felvételt készített a sérült láb-ról és megállapította, hogy Neumannnak bokájában eltört a lába. A játékos lábát azonnal gipszbe tették és remélhető, hogy a szimpatikus futballista sérült lába gyorsan meg fog gyógyulni.

O Bojkotálta a lengyel szövetség az osztrák csapatokat. A lengyel szövetség bojkotálta az osztrák csapatokat, mivel sértve érezte magát Meils Hugónak egy, a lengyel futballra nézve nem hízegő kijelentésétől. A bojkott elsősorban a bécsi Hakoah csapatát sújtotta, amely éppen most kötött le több mérkőzést Lengyelországban.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Május elsejétől olcsóbb lesz a cukor, ha felbomlik a gyárak kartellja

Aradi szakember nagy feltűnést keltő értesülése — A nagyobb gyárak szabadon piacra hozhatják óriási készleteiket

Az Aradi Közlöny csütörtöki számának közgazdasági rovatában beszámolt arról, hogy a Bánáthban a falusi és községi kereskedőknél megnehezítették a cukor eladását. A Bucurestiből tegnap Temesvárra érkezett meglepetést-keltő rendelet szerint ugyanis ezután a nagykereskedők a vidéki detailisták számára történő cukoreladáshoz is „szabad szállítási igazolványokat” kötelesek beszerezni a temesvári monopolhivataltól, mert *anélkül a falusi kereskedő nem szállíthatja el a cukrot kocsival.* A vasuti szállításhoz ez a gyakorlat már sok év óta fennáll. Egy aradi szakember most érkezett haza Bucurestiből és a különös rendelet okairól, valamint a cukorgyártási szakma nagyon aktuális új eseményeiről az alábbi érdekes adatokat közölte az Aradi Közlöny munkatársával:

Mint ismeretes, a romániai összes cukorgyárak már évek óta kartelben vannak és az egymással kötött szerződésben felosztották a cukorgyártást bizonyos kvóták szerint. A szerződés egyik pontja azt tartalmazza, hogy a cukorkartel hat hónap alatt megszüntethető, ha Románia területén új cukorgyár épül. Mivel tavaly a Temesvár melletti Freidorfon új cukorgyár kezdte meg működését, ez alapon a legnagyobb gyárak május elsejére felmondták a cukorkartelt és ha az utolsó órákban változás nem történik, akkor a kartel tényleg megszűnik. Ez esetben a cukor árának csökkenése várható. A Temesvár melletti új gyár most is valamivel olcsóbban adta el a legutóbbi kampanyban gyártott 140 vagon cukrot. Ugyanis egyelőre csak 140 vagon gyártására rendez-

kedett be. A kartelszerződés alapján az aradi cukorgyár évenként 700 vagon cukrot állít elő, a botfalui és a Danubia nevű legnagyobb cukorgyárak azonban ennél jóval többet termelnek. Most az a helyzet, hogy a legnagyobb cukorgyárak raktáraiban igen nagy készlet halmozódott fel, mert a kartelszerződés értelmében a gyárak csak a részükre megállapított kvótának megfelelő mennyiséget adhatják el, még ha többet is gyártottak. A kisebb kartelbeli gyárak viszont tüke- és nyersanyaghiány miatt nem képesek annyit gyártani, amennyit a kartelszerződési kvóta nekik biztosít. A kis gyárak azonban mégsem károsodnak, mert a kartel alapján a nagy gyárak saját termelésük hasznáiból kötelesek pótolni a kis ipartelepek nyereségdifferenciáját azok kvótájának arányában. Ezt azért volt szükséges belevenni a szerződésbe, mert a nagy iparvállalatok csak így bírták megakadályozni azt, hogy a kis gyárak a cukrot olcsóbban adják. A nagy cukrovállalatok a freidorfi gyáralapítás miatt május elsején megszüntetik a kartelt és akkor druba bocsáthatják a náluk néhány év óta összegyűlt készleteket, ami az árak esését idézi elő, mert szabadabbá válik a cukorkínálat.

Ami a temesvári monopolhivatalhoz küldött rendeletet illeti — folytatta az aradi szakember — valószínűleg ennek az az oka, hogy az új gyár körzetében még nem alakult ki az a nálunk régen bevált gyakorlat, amely feleslegessé tette, hogy a nagykereskedők a falusi továbbeladás alkalmával újabb szabad-szállítási igazolványokat szerezzenek a monopolhivaltaltól.

Románia új kereskedelmi szerződést köt Csehszlovákiával

lecsökkent élőállat- és gabona-exportunk

A kormány köréből nagyfontosságú jelentés került nyilvánosságra. Eszerint a most összeülő gazdasági kisantant-konferencián Románia és Csehszlovákia megállapodnak arra, hogy a két állam között új kereskedelmi szerződést hoznak létre, mert a legutóbb kötött kereskedelmi szerződés valóságosan katasztrófát jelent ránk nézve. Ennek igazolására a földmivelésügyi miniszterium kiadta a román-csehszlovák külkereskedelmi forgalom fontosabb adatait és mérlegét. A jelentés azt tartalmazza, hogy a két állam külkereskedelmi mérlege Románia javára. 1932. augusztusig általában aktív volt és pl. 1931. december végén 230 millió lej aktívával zárult ez a mérleg. A két évvel ezelőtt kezdődött igen súlyos romániai gazdasági válság már 1932-ben is érezte kellemetlen hatását az exportra és 1932. márciusban a román-cseh külkereskedelmi mérleg Románia javára csak hatmillió lej aktívával zárult. Ettől fogva exportunk folyton csökkent annyira, hogy 1933. februárban már 120 millió lej volt a passzívánk. A petróleum kivételével majdnem egész exportunkat elvesztettük Csehszlovákia felé. Az élőállatkivitel egyhatedére, a gabona és főleg a buza pedig tizenhatszázad-része esett az előző évvel szemben. A romániai gabonafélék Csehszlovákiában már hosszabb idő óta nem versenyképesek, mert a magas vám- és vasuti-tarifa, valamint az itteni áruhiány megdrágították a mi terményeinket. Magyarország, Jugoszlávia, Lengyelország és Bulgária jobb eredményeket értek el Csehszlovákiában. Ez év elején, amikor Romániának 120 millió lej külkereskedelmi passzívája volt, Magyarországnak Csehszlovággal szemben hárommillió lej, Lengyelországnak és

Bulgáriának 15—15 millió lej volt az aktívája. Jugoszláviának pedig szintén passzív volt a mérlege, de csak kisebb mértékben. Magyarországból és Szerbiából különösen a 120 kilogrammon felüli sertéseket és a kukoricát szállították nagyobb mennyiségben Csehszlovákiába. Mivel nálunk is sok a kukorica és a hizott sertés, a most meginduló gazdasági tárgyalások alkalmával főképpen ennek a két árucikknek exportját igyekeznek a román bizottság elősegíteni és Csehszlovákiától beviteli könnyítéseket is kérni e célból.

— Áremelést kérnek a lisztkereskedők. Az aradi lisztkereskedők képviselői megjelentek Botioc Elek dr. polgármesternél, akinek előadták, hogy az utóbbi időben a buzaárak oly mértékben emelkedtek, amely lehetetlenné teszi továbbra is a legutóbbi maximális lisztárak fenntartását. Erre a körülményre való tekintettel a lisztkereskedők felkérték a polgármestert, hogy mielőbb hívassa össze az ármaximáló bizottságot. Botioc Elek dr. polgármester az ügyben mindezeidig még nem döntött.

— Az aradmegyei orvosok és az aradi husvágók adója. A második számú aradi speciális bizottságban csütörtökön az aradmegyei orvosok adóját állapították meg. Természetesen az ő adóalapjuk alacsonyabb, mint aradi kollégáiké. Itt említjük meg, hogy szerdán ebben a bizottságban csupán egy aradi orvos adóját emelték fel, az adóalapot ugyanis a tavalyi 80 ezer lej helyett most 90 ezer lejtben állapították meg. Ő volt az egyetlen, aki elégedetlenül távozott a bizottságtól. — Az első számú speciális adókövető bizottságban szerdán az aradi mészárosok és hentesek adóját vetették ki, s figyelembe vették a mai néhez pénzvizonyokat. Emelést csak a legforgalmasabb mészárszékek tulajdonosaival szemben alkalmazták.

— A FAGY, DÉR ÉS A HIDEG ESŐ HATÁSA AZ ARADMEGYEI VETÉSRE. Az Aradi Közlöny szerkesztőségének érdeklődésére az aradi Mezőgazdasági Kamarában azt a felvilágosítást adták, hogy a kb. tíz napig tartott abnormális időjárás komolyabb károkat Aradmegyében nem okozott. A felvilágosítás szerint örülni kell, hogy ezt a súlyos időjárásbeli rendellenességet ennyire is képes volt elviselni az aradi és aradmegyei őszi vetés, valamint a szőlő és gyümölcs. A túlságosan sok csapadék miatt a legelők gyönyörűen fejlődtek és ha a közeli jövőben abnormálisan nagy forróság nem jön a vetésre, akkor igen jó termés várható.

— Hírek az árukontingentálás kiterjesztéséről. Bucurestiből jelentik: Az Argus azt írja, hogy a kormány az árukontingentálást ki akarja terjeszteni. Ez a hír nagy meglepetést keltett kereskedelmi körökben. Illetékes helyen rámutatják arra, hogy Románia külkereskedelmi mérlege rendkívüli mértékben esett az utolsó hónapokban.

— Májusban teljesen megszervezik a pénzügyi kerületi igazgatóságokat. Madgearu pénzügyminiszter elnökletével az összes pénzügyi kerületi igazgatók értekezletet tartottak, amelyen megkapták a pénzügyminiszter direktíváit az április elsején életbelépett új pénzügyi törvény alkalmazásának ellenőrzéséről. A kerületi igazgatók, akik közé Taranu Victor is tartozik, felhatalmazást kaptak Madgearutól, hogy a legközelebbi napokban ellenőrző látogatásokat tegyenek a legfontosabb pénzügyigazgatóságoknál, amelyeknek területén az új adókövetési eljárást és a törvény alkalmazását kontrollálják. A kerületi igazgatóságok hivatalnoki karát szintén most fogják végérvényesen megszervezni.

Özvegy Pellegrini Károlyné szül. Calvasina Virginia, valamint leánya, Carolina, férjezett Rossi Sándorné, Rossi Sándor veje, ugyszintén számos rokon, ismerős és barátai nevében is, mélyen megtört szívvel jelentik a felejtethetlen jó férj, édes apa, após, nagyapa, nagybácsi, rokon és jóbarát.

Pellegrini Károly

vállalkozó

folyó évi április hó 27-én reggel egy-nyerzed 5 órakor, életének 57-ik, házasságuk 36-ik évében, rövid szenvedés és a halotti szentségek felvétele után, a Mindenható rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

Az istenben boldogult földi maradványai folyó hó 28-ikán délután fél 6 órakor fognak a Strada Marasesti (Kossuth-ucca) 61. számú gyászházából a római kath. anyaszentegyház szertartásai szerint, a helybeli felsőtemetőben lévő családi sírkertben örök nyugalomra helyezni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunyt lelki üdvéért folyó évi május hó 1-én délelőtt 9 órakor fog a helybeli fő-tiszteendő Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Pihenése csendes, drága emléke áldott legyen!

Arad, 1933. április hó 27-én.

Ugyszintén az összes rokonok és jó ismerősök nevében is.

Mély fájdalomtól megrendülve tudatjuk, hogy cégünk beltagja,

Pellegrini Károly úr

folyó évi április hó 27-én elhunyt.

Kedves halottunk földi maradványai f. hó 28-án délután fél 6 órakor fognak a Strada Marasesti 61. számú gyászházából a felsőtemetőben nyugalomra helyezni.

(Minden külön értesítés helyett.)

Rossi és Pellegrini-cég.

